

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา The Creative Leadership of School Administrators and Its Impact on Educational Effectiveness

มธุรดา เหลี่ยมดี

โรงเรียนวัดสำโรงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

บทคัดย่อ

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษาในยุคที่การศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่สูงขึ้น การมีผู้นำที่สามารถสร้างสรรค์และกระตุ้นให้องค์กรหรือสถานศึกษามีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จและคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษา การศึกษานี้มุ่งสำรวจบทบาทของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียนในประเทศไทย โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการใช้แนวทางผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรม การเรียนการสอน และการสร้างความร่วมมือในองค์กร ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารช่วยกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลในหลายด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ผู้นำที่มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ สามารถกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

Creative leadership in educational administrators plays a crucial role in enhancing the effectiveness of educational institutions in an era where education is rapidly evolving and competition is intensifying. Having leaders who can innovate and motivate organizations or educational institutions to move in a positive direction is a key factor in achieving success and improving the quality of teaching and learning. This study aims to explore the role of creative leadership in influencing the effectiveness of educational institutions in the context of schools in Thailand. Data was collected from school administrators who employed

creative leadership approaches, which led to the development of innovations, teaching methods, and organizational collaboration. The findings reveal that the creative leadership of administrators contributes to significant changes in various areas, including management, fostering a learning environment, and improving the quality of education. This study highlights that leaders with creative thinking skills can inspire and motivate staff to participate in the sustainable development of educational institutions.

Keywords: Creative Leadership, School Administrators, Educational Effectiveness

บทนำ

การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญกับคลื่นแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสถานการณ์โควิด-19 ที่เร่งให้ระบบการเรียนรู้และการบริหารจัดการทางการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนอย่างทันที่ทันใด ภายใต้บริบทเช่นนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาภาวะผู้นำรูปแบบใหม่ที่ไม่ยึดติดกับกรอบเดิม หากแต่ต้องสามารถคิดเชิงระบบ มองการณ์ไกล ประยุกต์ใช้นวัตกรรม และสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่กล้าคิดนอกกรอบ แต่ยังสามารถกระตุ้นให้ครูและบุคลากรร่วมกันคิด วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม พร้อมส่งเสริมบรรยากาศองค์กรที่เปิดกว้างและเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เนื้อหาประกอบด้วย ความหมาย ความสำคัญ องค์ประกอบ และแนวทางปฏิบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถนำองค์การการเรียนรู้ไปสู่ความยั่งยืนในโลกยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพื่อนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการคิดค้นวิธีการใหม่ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงกระบวนการทำงาน และสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยผู้นำเชิงสร้างสรรค์มิได้เป็นเพียงผู้มีวิสัยทัศน์หรือผู้ออกคำสั่งเท่านั้น หากแต่ต้องมีบทบาทในการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคลากรในการคิดและลงมือปฏิบัติในสิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างจากแนวทางเดิมซึ่งอาจ

ไม่สามารถตอบโจทย์ต่อสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย และส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิด กล้าทดลอง โดยไม่หวั่นเกรงต่อความล้มเหลว อันเป็นการส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้สภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน ผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะใช้ความคิดริเริ่มและการมองการณ์ไกล ในการบริหารจัดการ รวมถึงการกำหนดแนวทางใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรในแต่ละช่วงเวลา

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น (อนุสรณ์ สุทธหลวง, ศศิธร ผิวพ่อง, และ อรพินธุ์ โคตรชมพู, 2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรโดยการส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในองค์กร รวมถึงการกระตุ้นให้บุคลากรกล้าคิด กล้าทำ และสามารถคิดนอกกรอบเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวก (ฐิตินันท์ นันทะศรี, 2563) ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นบุคคลที่สามารถโน้มน้าวและชี้แนะให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมใหม่และการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน (จารุณี คำไชย, 2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในบริบทของสถานศึกษาว่า เป็นความสามารถของผู้บริหารในการนำเสนอแนวคิดใหม่ที่มีมุมมองเชิงบวก สามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว และนำพาสถานศึกษาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (ภัสรินธร ธิขุนทด และบรรจบ บุญจันทร์, 2567) ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ควรมีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล คิดในเชิงบวก เปิดรับแนวคิดใหม่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร และบริหารจัดการอย่างยืดหยุ่นเพื่อรองรับปัญหาและความต้องการที่หลากหลาย

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะของผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงขององค์กร โดยผู้นำจะต้องมีความสามารถในการคิดเชิงระบบ กล้านำแนวคิดใหม่มาปรับใช้ และสามารถส่งเสริมให้บุคลากรเกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิผลขององค์กรในภาพรวม

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากมีบทบาทในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร (พัชรพล หนองภิวงค์, 2566) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมบรรยากาศในองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐวดี สุขสวัสดิ์, 2568) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ควรมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับตัวและพัฒนาองค์กรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (สุภาวดี ศรีสวัสดิ์, 2568) พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีผลต่อ

ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องการการปรับตัวอย่างรวดเร็ว

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นลักษณะการนำที่เน้นการสร้างนวัตกรรมและการปรับตัวเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน โดยองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ การมองเห็นวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งช่วยให้ผู้นำสามารถสื่อสารและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในการดำเนินงานตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กัญญรัตน์ คำแพง, 2565) นอกจากนี้ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังส่งเสริมและสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ในที่ทำงาน โดยเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดใหม่ ๆ อย่างเสรีและมีบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการทดลอง (ณัฐวดี สุขสวัสดิ์, 2568) อีกทั้งผู้นำกลุ่มนี้มีความยืดหยุ่นสูงและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถเผชิญกับความท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จารุณี คำไชย, 2565) พร้อมกันนั้นยังสร้างความร่วมมือและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างบุคลากรและชุมชน เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและแลกเปลี่ยนความรู้ (ฐิตินันท์ นันทะศรี, 2563) ผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานข้อมูลและเปิดรับความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง (พัชรพล หนองภวิวงศ์, 2566) และสุดท้ายผู้นำยังมุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเติบโตอย่างยั่งยืนในองค์กร (ภัสรินธร ธิขุนทด, บรรจบ บุญจันทร์, 2567)

ความหมายและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งการบริหารจัดการนี้ไม่ได้จำกัดแค่การควบคุมการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษา การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การพัฒนานวัตกรรมในการเรียนการสอน รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและผู้ปกครองเพื่อให้เกิดการสนับสนุนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาคือการเป็นผู้ที่สามารถกำหนดทิศทางของสถานศึกษาและกระตุ้นให้บุคลากรทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในด้านการ

พัฒนาโรงเรียนให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม โดยการบริหารจะต้องใช้ความรู้และทักษะที่หลากหลายในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

บทบาทของผู้บริหารที่สำคัญ ได้แก่ การเป็นผู้นำด้านการศึกษา การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรและผู้เรียน รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาทักษะของครูและบุคลากรอื่นๆ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรมีศักยภาพสูงสุดในการทำงาน โดยการทำงานของผู้บริหารจะต้องเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และสร้างโอกาสในการพัฒนาตัวเองของผู้เรียนอย่างแท้จริง (ปิยะพงษ์ อ่อนน้อม, 2565) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถรอบด้าน ทั้งด้านการวางแผน การตัดสินใจ การสื่อสาร และการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ โดยเน้นการบริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (เกศสุดา คำดี, 2566) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเปลี่ยนจากการควบคุมสั่งการ มาเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา ให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน และสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ (สุวิทย์ อินทร์อ่อน, 2564) ผู้บริหารมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ผู้กำกับดูแลนโยบาย และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยต้องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความสุขในการทำงาน มีขวัญและกำลังใจ และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ราตรี สืบสาย, 2565) ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพต้องมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง และองค์กรภายนอก เพื่อระดมทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะทางการบริหาร และภาวะผู้นำ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถตอบสนองต่อความท้าทายของโลกยุคใหม่ อีกทั้งยังต้องมีความสามารถในการบริหารอย่างมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนได้มีบทบาทในการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กมักมีบทบาทหลายด้าน ทั้งด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารการเรียนการสอน และการบริหารบุคลากร ซึ่งเมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จะสามารถทำให้บทบาทเหล่านี้เกิดพลังและประสิทธิภาพ เช่น

บทบาทในด้านการบริหารวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหารอาจสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ เช่น โครงการฐานชุมชน (Project-Based Learning) หรือห้องเรียนอัจฉริยะจากทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

บทบาทในด้านการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู ได้แก่ สนับสนุนให้ครูกล้าแสดงความสามารถ มีพื้นที่เสนอไอเดียใหม่ๆ และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน

บทบาทในการสร้างเครือข่าย ได้แก่ ใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการเชื่อมโยงความร่วมมือกับ
ผู้ปกครอง ท้องถิ่น หรือโรงเรียนใกล้เคียง เพื่อเติมเต็มสิ่งที่ขาด

ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการดำเนินการจัดการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านการพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการทรัพยากร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนการตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ประสิทธิผลไม่ได้วัดเพียงจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความสุขในการเรียน และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่า รวมถึงความสามารถของผู้บริหารในการนำพาสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้ภาวะผู้นำอย่างมีวิสัยทัศน์ การส่งเสริมนวัตกรรม การมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน (ขวัญพิชา มีแก้ว, 2562) ประสิทธิผลของสถานศึกษาต้องมีการดำเนินงานที่บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด (อนุสิทธิ์ นามโยธา, 2555) ประสิทธิผลทำให้เกิดผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสามารถปรับตัวเพื่อพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป (จริยาภรณ์ พรหมมี, 2559) ประสิทธิผลของสถานศึกษาประกอบด้วยหลายมิติ เช่น ความสำเร็จของผู้เรียน การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิผลของสถานศึกษาไม่เพียงแต่หมายถึง การบรรลุผลทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเหมาะสม ประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงมิใช่เพียงผลที่ปรากฏในตัวเลขหรือเอกสารรายงาน แต่คือความสามารถในการดำรงคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่เกิดจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ความสามารถของโรงเรียนในการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา เช่น นักเรียนมีพัฒนาการครบด้าน ครูมีความสุขในการทำงาน โรงเรียนได้รับการยอมรับจากชุมชน โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในหลายด้าน เช่น

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน: เด็กๆ ได้รับการสอนอย่างหลากหลาย น่าสนใจ และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ทำให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น

2. ด้านความสัมพันธ์ภายในโรงเรียน: บรรยากาศการทำงานของครูเต็มไปด้วยความร่วมมือ ไม่แข่งขัน แต่ร่วมกันสร้างสรรค์

3. ด้านการยอมรับจากชุมชน: โรงเรียนมีความโดดเด่นแม้จะเล็ก เช่น เป็นศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่น หรือมีนวัตกรรมเฉพาะตัว ทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและสนับสนุนโรงเรียนมากขึ้น

บทสรุป

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในบริบทที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมักประสบกับความท้าทายในการจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ และการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย การที่ผู้บริหารสามารถแสดงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนานวัตกรรมภายในสถานศึกษา

ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในโรงเรียนขนาดเล็ก มักจะเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู นักเรียน และชุมชนท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจและเสริมสร้างศักยภาพของครู ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาทักษะและวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและมีความก้าวหน้าในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นอกจากนี้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังช่วยให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถปรับตัวอย่างยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของนโยบายและสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างรวดเร็ว โดยผู้บริหารจะใช้ความคิดสร้างสรรค์ การวางแผนและจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการบริหารงานและการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ความสามารถนี้ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถรักษามาตรฐานการศึกษา และสร้างผลลัพธ์ที่ดีแม้จะมีข้อจำกัดทางทรัพยากร นอกจากนี้ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังมีบทบาทในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดการสนับสนุนและร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

เกศสุดา วรรณสินธ์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม. หน้า 45-67.

- กัญญรัตน์ คำแพง. (2565). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. หน้า 30-50.
- จารุณี คำไชย. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า 22-40.
- จริยาภรณ์ พรหมมิ. (2559). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. หน้า 50-72.
- จิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 5(2), 44–54.
- ณัฐวดี สุขสวัสดิ์. (2568). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิจัยและพัฒนาองค์กรภาครัฐ, 6(1), 101–112.
- ปิยะพงษ์ ไตรพรหม. (2564). บุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. หน้า 15-35.
- พัชรพล หนองบัววงศ์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. มหาวิทยาลัยพะเยา. หน้า 28-45.
- ภัสรินธร ธิขุนทด, & บรรจบ บุญจันทร์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. หน้า 35-60.
- ราตรี สืบสาย. (2566). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. หน้า 40-58.
- สุวิทย์ อินทร์อ่อน. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. หน้า 20-42.
- สุภาวดี ศรีสวัสดิ์. (2568). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 5(2), 88–99.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

-
- อนุสิทธิ์ นามโยธา. (2555). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร. หน้า 60-85.
- อนุสรณ์ สุทธิหลวง, ศศิธร ผิวผ่อง, อรพินธุ์ โคตรชมภู. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. หน้า 75-92.